PASAULINĖ KOVOS SU PROSTATOS VĖŽIU DIENA

Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistai primena, kad rugsėjis yra Prostatos vėžio žinomumo mėnuo, o Europos urologų asociacija rugsėjo 15 dieną yra paskelbusi Pasauline kovos su prostatos vėžiu diena.

Išankstiniais 2015 m. Higienos instituto duomenimis, sergančiųjų priešinės liaukos (prostatos) vėžiu asmenų skaičius Lietuvoje siekė daugiau nei 17 tūkst. Tai – bene ketvirtadalis visų piktybinių navikų sergamumo atvejų Lietuvoje 2015 m.

Prostatos vėžys ilgus metus gali vystytis prostatoje nesukeldamas jokių simptomų, todėl aptikus šios ligos požymius gali būti per vėlu. Prostatos vėžio simptomai atsiranda tik esant trečiai arba vėliausiai – ketvirtai ligos stadijai. Didžioji šių navikų dalis auga labai lėtai, tad jaunesniems vyrams nesukelia jokių problemų ir tik nedidelei vyrų daliai prostatos vėžys vystosi sparčiai, kai kuriais atvejais išplisdamas į kitus organus, ypač į kaulus. Dažniausiai šia pavojinga liga linkę sirgti 50-75 metų amžiaus vyrai.

Šios ligos atsiradimui didžiausią įtaką daro netaisyklinga mityba, per didelis gyvulinės kilmės baltymų ir riebalų vartojimas, nepakankamas vaisių ir daržovių vartojimas, todėl vyresnio amžiaus vyrai turėtų daugiau dėmesio skirti mitybai. Nemažiau svarbus ir fizinis aktyvumas, nes prie šios ligos vystymosi prisideda ir nejudrus gyvenimo būdas bei ilgas sėdėjimas. Taip pat reiktų vengti streso, atsisakyti rūkymo ir nepiktnaudžiauti alkoholiu. Prostatos vėžiui atsirasti ir vystytis įtakos gali turėti hiperlipidemija (padidėjęs lipidų skaičius kraujyje), ar pakilęs kraujospūdis.

Padidėjusią riziką susirgti šia liga turi:

- vyrai, kurių artimi giminės (tėvas, brolis, dėdė) serga ar sirgo prostatos vėžiu,
- vyrai, kurių keletas šeimos moterų sirgo krūties vėžiu (tai gali reikšti, jog šeimos palikuonys paveldi mutavusį geną),
- vyrai, gausiai vartojantys riebų gyvulinės kilmės maistą bei nepakankamai šviežių daržovių ir vaisių,
- kai kurių etninių grupių atstovai – pastebėta, kad afroamerikiečiai dažniau serga prostatos vėžiu, o tarp Azijos vyrų tai reta liga.

Simptomai atsiranda, kai vėžinis mazgas būna gana didelis ir pradeda trukdyti šlapintis. Pasitaiko atvejų, kai pirmasis prostatos vėžio simptomas gali pasireikšti kaulų (dubens, šlaunies, klubo ir kt.) skausmais. Tai gali reikšti, kad vėžio ląstelės išplito ir susidarė metastazės kauluose. Vyresnio amžiaus vyrams prostata gali būti padidėjusi dėl gerybinės prostatos hiperplazijos.

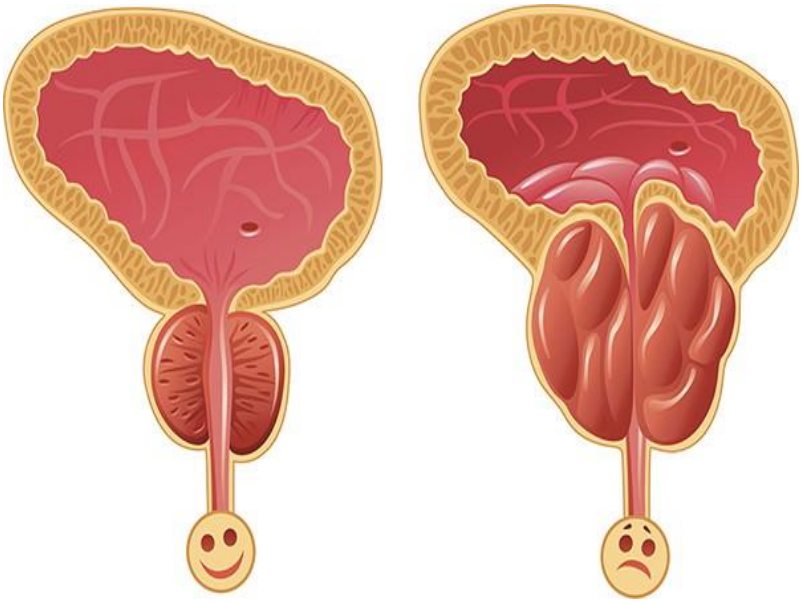

Abiem atvejais pasireiškia šie simptomai:

• šlapinimasis pasunkėja, nes šlapimo srovė, veržiamasi per padidėjusios prostatos spaudžiamą šlaplę, susilpnėja, susiaurėja;

• šlapinimasis padažnėja, ypač naktį, nes susiaurėjus šlaplei šlapimo pūslėje po šlapinimosi nuolat lieka šlapimo;

• šlapinimosi metu skauda;

• šlapimas kraujingas (šis simptomas nėra dažnas).

Pastebėjus šiuos simptomus būtina kreiptis į urologą, kad jis nustatytų teisingą diagnozę ir pritaikytų gydymą!

Visuomenės sveikatos specialistai bei gydytojai ragina nelaukti pirmųjų simptomų pasireiškimo ir tikrintis profilaktiškai, kad būtų galima anksti diagnozuoti ligą ir laiku pradėti gydymą.

Priešinės liaukos (prostatos) vėžio ankstyvosios diagnostikos programa

KODĖL ŠI PROGRAMA YRA VYKDOMA ?

1. Pagerinti ankstyvųjų priešinės liaukos vėžio stadijų diagnostiką, taikyti radikalius priešinės liaukos vėžio gydymo metodus;
2. Nustatyti asmenis, kuriems įtariamas priešinės liaukos vėžys, ir siųsti juos konsultuotis pas specialistą;
3. Diagnozuoti ankstyvosios stadijos priešinės liaukos piktybinį naviką.

KOKIO AMŽIAUS VYRAI GALI DALYVAYTI PRIEŠINĖS LIAUKOS (PROSTATOS) VĖŽIO ANKSTYVOSIOS DIAGNOSTIKOS PROGRAMOJE ?

Vyrai nuo 50 iki 75 metų ir vyrai nuo 45 metų, kurių tėvai ar broliai yra sirgę prostatos vėžiu.

KAIP DAŽNAI AŠ GALIU DALYVAUTI PRIEŠINĖS LIAUKOS (PROSTATOS) VĖŽIO ANKSTYVOSIOS DIAGNOSTIKOS PROGRAMOJE ?

Vieną kartą per 2 metus atliekamas kraujo tyrimas, parodantis prostatos specifinio antigeno koncentraciją kraujyje.

KUR REIKIA KREIPTIS, JEI AŠ NORIU DALYVAYTI PRIEŠINĖS LIAUKOS (PROSTATOS) VĖŽIO ANKSTYVOSIOS DIAGNOSTIKOS PROGRAMOJE ?

Į savo šeimos gydytoją.

KOKS TYRIMAS YRA ATLIEKAMAS ?

Atliekamas kraujo tyrimas (P S A), parodantis prostatos specifinio antigeno koncentraciją kraujyje.

Prireikus išduodamas siuntimas konsultuotis pas urologą, kuris, jei būtina, atlieka biopsiją, gali būti paskirtas reikiamas gydymas.

Priešinės liaukos vėžys – Nr. 1 Lietuvos vyrų onkologinė liga.

Anksti diagnozuojant ligą ir efektyviai ją gydant, **apie 70-80 proc. pacientų išgyvena 10 ir daugiau metų.**

SPECIALISTŲ TEIGIMU, profilaktiniai tikrinimai būtini, nes pacientas ilgai nejaučia jokių prostatos vėžio simptomų.

PASTARŲJŲ METŲ DUOMENYS RODO, kad Lietuvoje vėžio prevencija vyrai yra susirūpinę ne mažiau nei moterys.

ATSIMINKITE, KAD norinčios dalyvauti programoje turėtų kreiptis **į savo šeimos gydytoją.**

DĖMESIO! Visiems šioje programoje dalyvaujantiems vyrams yra **nemokamas.**

Sveikatos įstaigos Šiaulių rajone, kurios teikia prevencinių priemonių finansavimo programų paslaugas

Įstaiga	Kontaktai
Viešoji įstaiga Šiaulių rajono Gruzdžių ambulatorija Dariaus ir Girėno 19a, Gruzdžiai, 81418 Šiaulių r.	Tel. +370 41 372331
Viešoji įstaiga Šiaulių rajono pirminės sveikatos priežiūros centras J.Basanavičiaus g. 6, Kuršėnai, 81183 Šiaulių r.	**Tel. +370 41 582954 arba +370 41 582454**

Taip pat keletas nuotraukų, kur Šiaulių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros specialistai svečiavosi įmonėje UAB „Kuršėnų vandenys“, kaip dalyvavo interaktyvioje paskaitoje apie prostatos prevenciją.

ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS